

قَالُوا لَوْلَا آتَيْنَا بِآيَةٍ مِّن رَّبِّهِ ۖ أَوَلَمْ تَأْتِهِم بَيِّنَةٌ مَّا فِي

اهي چون ٽاڻه اهو (مڪرم) انهن لاءِ پنهنجي رب جي طرفان ڪا نشاني آئي، ڇا انهن وٽ پهرين آسماني ڪتابن ۾

الصُّحُفِ الْأُولَىٰ ۚ وَلَوْ أَنَّا أَهْلَكْنَاهُمْ بِعَذَابٍ مِّن قَبْلِهِ لَقَالُوا

نشانين نه آيون نه آيون؟ ۹۰ جيڪڏهن تحقيق ٿاڻه انهن کي رسول جي اچڻ کان اڳ ۾ عذاب هلاڪ ڪري ٿو ها. چون ها

رَبَّنَا لَوْلَا أَرْسَلْتَ إِلَيْنَا رَسُولًا فَنَتَّبِعَ آيَتِكَ مِّن قَبْلِ

اي اسان جو رب تو اسان ڏانهن چون ٿا ڪو رسول موڪليو پوءِ اسين تنهنجي آيتن جي تابعداري ڪريون ها

أَن نَّذِلَّ وَنَخْزَىٰ ۚ قُلْ كُلٌّ مِّمَّنْ بَرِئُ فِتْرِ بَصُوحٍ

ذليل ۽ خوار ٿيڻ کان پهرئين. توهان فرمايو سڀئي انتظار ڪندڙ آهن پوءِ توهان به انتظار ڪريو.

فَسَتَعْلَمُونَ مَن أَصْحَابُ الصِّرَاطِ السَّوِيِّ وَمَنِ اهْتَدَىٰ ۚ

پوءِ توهان کي جلد معلوم ٿيندو ته سٺين رستي تي ڪير آهن ۽ هدايت تي ڪير آهن.

اِيٰهَا النَّاسُ ۙ اِنَّا اَنۡزَلْنٰهُ فِيۤ اِلۡهَامٍ ۙ سُوْرَةُ الْاِنۡشِيَاۡءِ مَكِّيَّةٌ (۲۱) (سُوْرَةُ اِنۡشِيَاۡءِ)

سورة انبياء مڪه مڪرمه ۾ نازل ٿي آهي، انهي ۾ ۷ رڪوع ۽ ۱۱۲ آيتون آهن.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

الله تعاليٰ جي نالي سان شروع ڪريان ٿو جيڪو نهايت مهربان ۽ باجهارو (آهي).

اِقْتَرَبَ لِلنَّاسِ حِسَابُهُمْ وَهُمْ فِي غَفْلَةٍ مُّعْرِضُونَ ۚ

ماڻهن (مشرڪن) جو حساب قريب آهي ۽ اهي غفلت ۾ منهن موڙيندڙ آهن.

مَا يَأْتِيهِمْ مِّن ذِكْرٍ مِّن رَّبِّهِمْ مُّحَدَّثٍ اِلَّا اسْتَمَعُوْهُ وَهُمْ يَلْعَبُوْنَ ۚ

نٿا اچي انهن وٽ ڪو حصو قرآن ڪريم جو مگر اهي ان کي ٻڌڻ تاءِ اهي ان ۾ شام مذاق ڪن ٿا.

لَا هِيۡةَ قُلُوْبُهُمْ ۚ وَاَسْرُوْا النَّجْوٰى ۚ الَّذِيۡنَ ظَلَمُوْا ۚ هَلْ هٰذَا اِلَّا

انهن جون دليون غافل آهن، ۽ ظالم گجهيون ۽ گاليون ڪري چوڻ لڳا ته ناهي هي (پيغمبر) مگر

بَشَرٍ مِّثْلَكُمْ أَفَتَأْتُونَ السَّحَرَاءَ أَنْتُمْ تَبْصُرُونَ ۝ قُلْ رَبِّي يَعْلَمُ

توهان جھڑو بشر، چا پوءِ توهان ڏسڻ جي باوجود جادو وٽ وڃو ٿا. توهان فرمايو منهنجو رب

الْقَوْلَ فِي السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ وَهُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ ۝ بَلْ قَالُوا

هر ڳالهه کي چاڻي ٿو جيڪا آسمان ۽ زمين ۾ آهي، ۽ اهو ئي ٻڌندڙ ۽ ڄاڻندڙ آهي. ڪڏهن اهي چون ٿا ته

أَضْغَاثُ أَحْلَامٍ بَلْ افْتَرَاهُ بَلْ هُوَ شَاعِرٌ فَلْيَأْتِنَا بِآيَةٍ

(اهو قرآن) پریشان خواب آهي، ڪڏهن چون ٿا ته ان کي پاڻ ڪرڻ ۾ نااهيو آهي ڪڏهن چون ٿا ته اهو شاعر آهي، پوءِ چاڻي اهي ڪٿائين ٿا

كَمَا أُرْسِلَ الْأَوَّلُونَ ۝ مَا آمَنَتْ قَبْلَهُمْ مِنْ قُرْيَةٍ أَهْلَكْنَاهَا

جيئن تڪ پهرين پيغمبر (مبعوث ٿيا) موڪليا ويا. انهن کان اڳ وائڻ ڳوٺاڻن ۾ (معجزاتي) ايمان نه آندائون (پوءِ) انا انهن کي هلاڪ

أَفْهَمْ يُؤْمِنُونَ ۝ وَمَا أَرْسَلْنَا قَبْلَكَ إِلَّا رِجَالًا نُّوْحِي إِلَيْهِمْ

ڪيو، چا پوءِ اهي ايمان آڻيندا (قطعاڻي) ۽ توهان کان اڳ ۾ نه موڪليا اسان مگر مردن جن ڏانهن وحي موڪلي ويندي هئي

فَسَلُّوا أَهْلَ الذِّكْرِ إِنْ كُنْتُمْ لَا تَعْلَمُونَ ۝ وَمَا جَعَلْنَاهُمْ جَسَدًا

پوءِ توهان اهل ڪتاب جي عالمن کان معلوم ڪريو جيڪڏهن توهان نه ڄاڻو ٿا. ۽ انهن جو اسان اهو جسم نه بنايو

لَا يَأْكُلُونَ الطَّعَامَ وَمَا كَانُوا خَالِدِينَ ۝ ثُمَّ صَدَقْنَاهُمْ

جيڪي طعام نه کائڻ ۽ نه اسان انهن کي اهر ۾ بنايو جيڪي هميشه رهندڙ هجن. ان کان پوءِ اسان پنهنجو وعدو

الْوَعْدَ فَأَنْجَيْنَاهُمْ وَمَنْ نَشَاءُ وَأَهْلَكْنَا الْمُسْرِفِينَ ۝ لَقَدْ

سچو ڪيو، پوءِ انا انهن کي نجات ڏني، ۽ انهن مان هنن کي به نجات ڏني جن کي انا چاهيو انا اسان کي ڏيکاري ٿو ته ڪيو. تحقيق

أَنْزَلْنَا إِلَيْكُمْ كِتَابًا فِيهِ ذِكْرُكُمْ أَفَلَا تَعْقِلُونَ ۝ وَكَمْ

انا توهان ڏانهن قرآن ڪريم نازل فرمايو جنهن ۾ توهان جو ذڪر آهي، چا پوءِ توهان نه ٿا سمجهو ۽ انا ڪيترا ئي

قَصَصْنَا مِنْ قُرْيَةٍ كَانَتْ ظَالِمَةً وَأَنْشَأْنَا بَعْدَهَا قَوْمًا آخَرِينَ ۝

ڳوٺ ته هلاڪ ڪيا جيڪي ظالم هئا ۽ اسان انهن کان پوءِ ٻيون قومون پيدا ڪيون.

فَلَمَّا أَحَسُّوا بَأْسَنَا إِذَا هُمْ مِنْهَا يَرْكُضُونَ ۝۱۲ لَا تَرْكُضُوا

پوءِ انهن جڏهن اسانجو عذاب محسوس ڪيو ته ان وقت اهي (عذاب الاهي کان) پڇڻ لڳا. توهان نه ڀڄو

وَارْجِعُوا إِلَىٰ مَا أُتْرِفْتُمْ فِيهِ وَمَسْكِنِكُمْ لَعَلَّكُمْ تُسْأَلُونَ ۝۱۳

۽ توهان انهن نعمتن ڏانهن موٽي وڃو جيڪي توهان کي ڏنيون ويون هيئي گهرن ڏانهن موٽي وڃو ته ايد توهان کان پڇيو وڃي.

قَالُوا يٰوَيْلَنَا إِنَّا كُنَّا ظَالِمِينَ ۝۱۴ فَمَا زَالَتْ تِلْكَ دَعْوَاهُمْ حَتَّىٰ

انهن چيو هاءِ اسان کي افسوس آهي بيشڪ اسين ظالم هئاسين. پوءِ اهي هميشه ايئن چوندا رهندا، ايستائين جو

جَعَلْنَاهُمْ حَصِيدًا خِدْلِينَ ۝۱۵ وَمَا خَلَقْنَا السَّمَاءَ وَالْأَرْضَ

اسان انهن کي لٽيل ڍوڪا ۽ لنگر لڳائي ڇڏينداسين. ۽ اسان آسمان ۽ زمين ۽ انهن جي مڇ ۽ چرچي ڪجهه پيدا ڪيا آهي

وَمَا بَيْنَهُمَا الْعِيبِينَ ۝۱۶ لَوِ ارَدْنَا أَنْ نَتَّخِذَ لَهٗوَآلَا تَتَّخِذُنَّ

اُهو لعب (بیکار) ڪري پيدا ڪيو آهي. جيڪڏهن اسين راندرون ڏند چاهيون ها ته پنهنجي شان ڪهه وڌان

مِنْ لَّدُنَّا إِنَّا كُنَّا فَعِلِينَ ۝۱۷ بَلْ نَقْذِفُ بِالْحَقِّ عَلَىٰ

ڀاڻ ڪريون ها، جيڪڏهن اسين ايئن ڪرڻ چاهيون ها. بلڪ اسين حق کي باطل تي اڇلايون ٿا. پوءِ اهو

الْبَاطِلِ فَيَدْمَغُهُ فَإِذَا هُوَ زَاهِقٌ ۝۱۸ وَلَكُمْ الْوَيْلُ مِمَّا

ان جو مڃالو ڪري ٿو. پوءِ ان وقت باطل تباهه ٿيندڙ آهي، ۽ توهان لاءِ ويل آهي، جيڪو ڪجهه توهان

تَصِفُونَ ۝۱۹ وَلَهُ مَنْ فِي السَّمٰوٰتِ وَالْأَرْضِ وَمَنْ عِنْدَهُ

الله ڏانهن منسوب ڪريو ٿا. ۽ الله تعاليٰ لاءِ اهو سڀ ڪجهه آهي جيڪو آسمان ۽ زمين ۾ آهي، ۽ ملائڪه تقرب

لَا يَسْتَكْبِرُونَ عَنْ عِبَادَتِهِ وَلَا يَسْتَحْسِرُونَ ۝۲۰

الله تعاليٰ جي عبات کان تڪبر نه ٿا ڪن ۽ اهي نه ٿا ٽڪجن ڪهه

يُسَبِّحُونَ اللَّيْلَ وَالنَّهَارَ لَا يَفْثُونَ ۝۲۱ أَمَّا تَتَّخِذُوا آلِهَةً

رات ۽ ڏينهن الله تعاليٰ جي تسبيح پڙهن ٿا ۽ اهي سُستي نه ٿا ڪن. ڇا انهن نرمين مان

مِّنَ الْأَرْضِ هُمْ يُنْشِرُونَ ﴿۲۱﴾ لَوْ كَانَ فِيهِمَا آلِهَةٌ إِلَّا

معبود بنایا آهن ته اهي ڪجهه پيدا ڪن ٿا. جيڪڏهن (بالفرض) زمين ۽ آسمان ۾ الله تعالى کان سواءِ ٻيو معبود

اللهُ لَفَسَدَتَا ۖ فَسُبْحَنَ اللَّهِ رَبِّ الْعَرْشِ عَمَّا يَصِفُونَ ﴿۲۲﴾

هجي هاڻي زمين ۽ آسمان ۾ فساد پيدا ٿي ها، پوءِ عرش عظيم جو رب پاڪ آهي انهن ڳالهين کان جيڪي اهي چون ٿا.

لَا يُسْأَلُ عَمَّا يَفْعَلُ وَهُمْ يُسْأَلُونَ ﴿۲۳﴾ أَمْ اتَّخَذُوا مِن

جيڪو ڪجهه الله ڪري ٿو ان کان نه ڏوڃيو وڃي ۽ انهن کان سوال پڇيو ويندو. ڇا انهن الله تعالى کان سواءِ

دُونِهِ آلِهَةٌ ۚ قُلْ هَاتُوا بُرْهَانَكُمْ ۚ هَذَا ذِكْرٌ مِّنْ مَّعَىٰ وَذِكْرُ

معبود بنایا آهن، رسول عربي ٿو ٿا (انهن کي) فرمايو ته توهان پنهنجا دليل آڻيو، هي منهنجي امت جو ذڪر آهي ۽ اڳين

مِّنْ قَبْلِي ۖ بَلْ أَكْثَرُهُمْ لَا يَعْلَمُونَ الْحَقَّ ۚ فَهُمْ مُّعْرِضُونَ ﴿۲۴﴾

امتن جو ذڪر آهي، بلڪ انهن مان گهڻا حق کي نه ڄاڻن، پوءِ اهي منهن موڙيندڙ آهن.

وَمَا أَرْسَلْنَا مِن قَبْلِكَ مِن رَّسُولٍ إِلَّا نُوحِي إِلَيْهِ أَنَّهُ

۽ اسان توهان کان اڳ ۾ ڪو رسول نه موڪليو مگر انهيءَ ڏانهن اسان وحي موڪلي ٿا اها

لَا إِلَهَ إِلَّا أَنَا فَاعْبُدُونِ ﴿۲۵﴾ وَقَالُوا اتَّخَذَ الرَّحْمَنُ وَلَدًا

سواءِ ڪوبه معبود ناهي پوءِ توهان (فقط) منهنجي عبادت ڪريو. ۽ اهي چون ٿا ته رحمن پنهنجي لاءِ پٽ بنايو آهي.

سُبْحَنَهُ ۚ بَلْ عِبَادٌ مُّكْرَمُونَ ﴿۲۶﴾ لَا يَسْبِقُونَهُ بِالْقَوْلِ وَهُمْ

الله تعالى انهيءَ کان پڪ آهي، بلڪ ملائڪ سندس مڪرم بند آهن. جيڪي الله تعالى جي حڪم کان اڳرائي نه ٿا ڪن ۽ اهي

بِأَمْرِهِ يَعْمَلُونَ ﴿۲۷﴾ يَعْلَمُ مَا بَيْنَ أَيْدِيهِمْ وَمَا خَلْفَهُمْ وَلَا

الله جي حڪم جي تعميل ڪن ٿا. الله تعالى انهن جا اڳيان ۽ پويان احوال ڄاڻي ٿو، ۽ اهي نه

يَشْفَعُونَ إِلَّا لِّمَن ارْتَضَىٰ وَهُمْ مِّنْ خَشْيَتِهِ مُشْفِقُونَ ﴿۲۸﴾

شفاعت ڪن، مگر انهيءَ لاءِ جنهن کي الله تعالى پسند ڪيو ۽ اهي الله تعالى جي خوف کان سخت ڊڄندڙ آهن.

وَمَنْ يَّقُلْ مِنْهُمْ اِنِّي اِلٰهُ مِّنْ دُونِهِ فَذٰلِكَ نَجْزِيْهِ جَهَنَّمَ ۚ

ۛ انهن (ملائڪن) مان جيڪو چوي ته آئون الله کان سواءِ معبود آهيان، پوءِ اسين ان کي جهنم جي جزا ڏينداسين

كَذٰلِكَ نَجْزِي الظّٰلِمِيْنَ ۚ ۲۹ اَوْ لَمْ يَرَ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا اَنّٰ

اسين ظالمن کي اهڙي طرح جزا ڏيندا آهيون. ڇاڪاڻ ته ڇاڻ ته نه بيشڪ

السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ كَانَتَا رَتْقًا فَفَتَقْنٰهُمَا ۚ وَجَعَلْنٰا مِنَ الْمَآءِ

آسمان ۽ زمينون (ٻاڻ ۾ هڪ ٻئي سان) مليل هڪٻئي پوءِ اسان انهن کي هڪ ٻئي کان جدا ڪيو ۽ انهن مان هر جاندار

كُلَّ شَيْءٍ حَيٍّ اَفْلَا يُؤْمِنُوْنَ ۚ ۳۰ وَجَعَلْنٰا فِي الْاَرْضِ رَوَاسِي

شيء کي پاڻي مان پيدا ڪيو، ڇا پوءِ اهي ايمان نه آڻن ۽ اسان زمين ۾ جبل پيدا ڪيا

اَنْ تَبْيَدَ بِهِمْ ۚ وَجَعَلْنٰا فِيْهَا فِجَاجًا سُبُلًا ۚ لَّعَلَّهُمْ يَهْتَدُوْنَ ۚ ۳۱

ته متان زمين انهن کي لوڏي ۽ اسان انهي ۾ گڻگڏاڏا رستا پيدا ڪيا ته منهنجي منزلن تي پهچن.

وَجَعَلْنٰا السَّمَاءَ سَقْفًا مَّحْفُوْظًا ۚ وَهُمْ عَنْ اٰيٰتِهَا

۽ اسان آسمان کي محفوظ ڇت بنايو ، ۽ اهي (ڪافر) رب جي نشانين کان

مُعْرِضُوْنَ ۚ ۳۲ وَهُوَ الَّذِي خَلَقَ اللَّيْلَ وَالنَّهَارَ وَالشَّمْسَ وَ

منهن منهن موٽاريندڙ آهن. ۽ الله تعاليٰ اهو آهي جنهن رات ۽ ڏينهن ۽ سج ۽

القَمَرَ ۚ كُلٌّ فِيْ فَلَكٍ يَّسْبَحُوْنَ ۚ ۳۳ وَمَا جَعَلْنٰا لِلْبَشَرِ مِّنْ قَبْلِكَ

چند پيدا ڪيا، هر هڪ پنهنجي فلڪ (دائري) ۾ آرامگاهن ٿا، ۽ توهان کان اڳ ۾ ڪنهن انسان کي ائين نه ڪيو

الْخُلْدَ ۚ اَفَا يَنْ مِّتَّ فَرُّهُمْ الْخُلْدُ ۚ ۳۴ كُلُّ نَفْسٍ ذٰ اٰيَقَةُ

هميشه نه رهائو آهي، ڇا پوءِ توهان وصال ڪندا ۽ اهي (ڪافر) هميشه رهندڙ آهن. هر هڪ نفس کي موت جو

الْمَوْتُ ۚ وَنَبْلُوْكُمْ بِالْشَّرِّ وَالْخَيْرِ فِتْنَةً ۚ وَالْيٰنَا تَرْجِعُوْنَ ۚ ۳۵

ڏاڦو چڪو آهي، ۽ اسين توهان کي خير ۽ شر سان چڱي طرح آزمائون ٿا، ۽ توهان ٻيڙي اسان ڏانهن موٽايو ويندا.

وَإِذَا رَأَى الَّذِينَ كَفَرُوا إِنْ يَتَّخِذُونَكَ إِلَّا هُزُوًا ۖ أَهَذَا

۱۰ توهان کي جڏهن اهي ڪافر ڏسن ٿا ته اهي توهان سان مذاق ڪن ٿا (چون ٿا) چاهي

الَّذِي يَذْكُرُ آلِهَتَكُمْ ۖ وَهُمْ بِذِكْرِ الرَّحْمَنِ هُمْ كَافِرُونَ ﴿۳۶﴾

اهو شخص آهي جيڪو اسان جي بتن جا عيبت ڪري ٿو، ۽ اهي رحمن جي ذڪر کان انڪار ڪندڙ آهن.

خُلِقَ الْإِنْسَانُ مِنْ عَجَلٍ ۖ سَأُورِيكُمْ آيَاتِي فَلَا تَسْتَعْجِلُونِ ﴿۳۷﴾

انسان کي تڪڙ مان پيدا ڪيو ويو، اسين جلدي توهان کي عذاب ڏيکارينداسين پوءِ توهان تڪڙ نه ڪريو.

وَيَقُولُونَ مَتَىٰ هَذَا الْوَعْدُ إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ ﴿۳۸﴾ لَوْ يَعْلَمُ

۱۱ اهي چون ٿا ته وعدو (عذاب جو) ڪڏهن ايندو، جيڪڏهن توهان رسول عزي ۽ صفا ڪرام) سچا آهيو. جيڪڏهن اهي

الَّذِينَ كَفَرُوا حِينَ لَا يَكْفُونُ عَنْ وُجُوهِهِمُ النَّارَ وَلَا

ڪافرا هو وقت ڄاڻن ها جڏهن اهي پنهنجي منهن ۽ پنهنجي پٺن سان باه

عَنْ ظُهُورِهِمْ وَلَا هُمْ يُنْصَرُونَ ﴿۳۹﴾ بَلْ تَأْتِيهِمْ بَغْثَةٌ

لاهي نه سگهندا ۽ نه ئي انهن جي مدد ڪئي ويندي. بلڪ انهن وٽ (عذاب) اوچتو ايندو

فَتَبْهَتُهُمْ فَلَا يَسْتَطِيعُونَ رَدَّهَا وَلَا هُمْ يُنْظَرُونَ ﴿۴۰﴾ وَ

پوءِ (عذاب) انهن کي تخيران ڪري ڇڏيندو، پوءِ نه ان جي موانعت جي طاقت رکي سگهندا ۽ نه ئي کين مھلت ڏني ويندي

لَقَدْ أَرْسَلْنَا بِرُسُلٍ مِّن قَبْلِكَ فَحَاقَ بِالَّذِينَ سَخِرُوا

بيشڪ توهان کان اڳين پيغمبرن تي به مذاق ڪئي وئي، پوءِ (نيڪ) انهن تي اهو عذاب

مِنْهُمْ مَا كَانُوا بِهِ يَسْتَهْزِءُونَ ﴿۴۱﴾ قُلْ مَن يَكْلُوهُم

نازل ٿيو جنهن جي اهي مذاق ڪندا هئا. رسول عزي توهان فرمايو ته رحمن کان سواءِ

بِاللَّيْلِ وَالنَّهَارِ مِنَ الرَّحْمَنِ ۖ بَلْ هُمْ عَنْ ذِكْرِ رَبِّهِمْ مُّعْرِضُونَ ﴿۴۲﴾

بيوڪير آهي جيڪو توهان جي رات ۽ ڏينهن حفاظت ڪري ٿو، بلڪ اهي پنهنجي رب جي ذڪر کان منهن موڙيندڙ آهن.

أَمْلَهُمُ إِلَهَهُ تَمْنَعُهُمْ مِنْ دُونِنَا لَا يَسْتَطِيعُونَ نَصْرَ

چا انهن جا (انشا کان سولہ) کي معبود آهن جيڪي انهن کي اسان کان بچائي سگهن، اهي ته پنهنجي وجود جي حفاظت

أَنْفُسِهِمْ وَلَا هُمْ مِّنَّا يُصْحَبُونَ ﴿۴۳﴾ بَلْ مَتَّعْنَا هَؤُلَاءِ وَ

ذاتڪري سگهن ۽ نبي اهي اسان جي لعذاب کان پاڻ کي بچائي سگهن ٿا. بلڪ اسان انهن جي ۽ انهن جي وڌن

أَبَاءَهُمْ حَتَّىٰ طَالَ عَلَيْهِمُ الْعُمُرُ أَفَلَا يَرَوْنَ أَنَّا نَأْتِي الْأَرْضَ

جي عمرين جو اندازو مقرر ڪيو، ايستائين جو انهن جون عمريون وڌيون ٿيون، چا اهي ذاتآ سن تي بيشڪ اسين زمين

نَنْقُصُهَا مِنْ أَطْرَافِهَا أَفَهُمُ الْغَالِبُونَ ﴿۴۴﴾ قُلْ إِنَّمَا أُنذِرُكُمْ

کي ان جي ڪنارن کان ڪٿائون پيا (مطلب رسول عري کي فتح ڏيون پيا) چا پوءِ اهي غالب آهن. رسول عري توهان فو ماڻو آئون توهان کي

بِالْوَحْيِ وَلَا يَسْمَعُ الصُّمُّ الدُّعَاءَ إِذَا مَا يُنذَرُونَ ﴿۴۵﴾

وحي ربابي سان ڊيڄاريان ٿو، ۽ پورا (اهي ڪافر) ڪجهه ثابت ٿي، جڏهن انهن کي ڊيڄاريو وڃي ٿو

وَلَكِنْ مَّسَّتْهُمْ نَفْحَةٌ مِّنْ عَذَابِ رَبِّكَ لَيَقُولُنَّ يُوَيْلَنَا إِنَّا

۽ جيڪڏهن انهن وٽ توهان جي رب جي طرفان معصومي عذاب پهچي ته اهي ضرور چوندا هاءِ افسوس بيشڪ اسين

كُنَّا ظَالِمِينَ ﴿۴۶﴾ وَنَضَعُ الْمَوَازِينَ الْقِسْطَ لِيَوْمِ الْقِيَمَةِ فَلَا تُظْلَمُ

ظالم هٿاسين. ۽ قيمت جي ڌنهن اسين انصاف واري ترازو رکندا اسين، پوءِ ڪنهن

نَفْسٌ شَيْئًا وَإِنْ كَانَ مِثْقَالَ حَبَّةٍ مِّنْ خَرْدَلٍ أَتَيْنَا بِهَا

ماڻهوءَ تي ظلم نه ڪيو ويندو، ۽ جيڪڏهن اهرجي ڍاڻي جيترو به عمل ڪيل هوندو ته اسين ان کي حاضر ڪندا اسين

وَكُفَىٰ بِنَا حَسِيبِينَ ﴿۴۷﴾ وَلَقَدْ آتَيْنَا مُوسَىٰ وَهَارُونَ الْفُرْقَانَ

۽ اسين حساب ڪرڻ لاءِ ڪافي آهيون. ۽ بيشڪ اسان موسيٰ ۽ هارون کي فوراً ڏنا عطا ڪيو

وَضِيَاءً وَذَكَرَ اللَّهُ الْمُتَّقِينَ ﴿۴۸﴾ الَّذِينَ يَخْشَوْنَ رَبَّهُمْ

۽ ان پر نه پرهيز ڪارن لاءِ روشني ۽ نصيحت هئي. اهي ماڻهو جيڪي پنهنجي رب کان ان ڌن تي

بِالْغَيْبِ وَهُمْ مِّنَ السَّاعَةِ مُشْفِقُونَ ﴿۴۹﴾ وَهَذَا ذِكْرٌ

خوف کن تاء اهي قیامت کان سخت ۽ ڊڄندڙ آهن . ۽ هي قرآن ڪريم وڌي برڪت

مُبْرَكٌ أَنْزَلْنَاهُ ۖ فَأَنْتُمْ لَهُ مُنْكَرُونَ ﴿۵۰﴾ وَلَقَدْ آتَيْنَا

وارو آهي جيڪو اسان رسول عتي تي نازل فرمايو آهي، ڇاپوءِ توهان ان جا انڪاري آهيو . ۽ بيشڪ اسان ابراهيم

إِبْرَاهِيمَ رُشْدًا مِّن قَبْلُ وَكُنَّا بِهِ عَلِيمِينَ ﴿۵۱﴾ إِذْ قَالَ لِأَبِيهِ

کي ڏيکوان تير کان پاڳ پر هدايت عطا ڪئي ۽ اسان کي ان جي صلاحيت جو علم هو . جڏهن ابراهيم پنهنجي ڇاچي

وَقَوْمِهِ مَا هَذِهِ التَّمَاثِيلُ الَّتِي أَنْتُمْ لَهَا عَاكِفُونَ ﴿۵۲﴾ قَالُوا

۽ پنهنجي قوم کي چيو ته هي ڪهڙا بت آهن جن جي توهان هميشه عبادت ڪريو ٿا . انهن چيو

وَجَدْنَا آبَاءَنَا لَهَا عِبَادِينَ ﴿۵۳﴾ قَالَ لَقَدْ كُنْتُمْ أَنْتُمْ

اسان پنهنجي پيءُ ڏاڏن کي انهن جي عبادت ڪندي ڏٺو . (حضرت) ابراهيم چيو . بيشڪ توهان

وَأَبَاؤُكُمْ فِي ضَلَالٍ مُّبِينٍ ﴿۵۴﴾ قَالُوا أَجِئْتَنَا بِالْحَقِّ

۽ توهان ڇا پيءُ ڏاڏا صاف گمراهي ۾ آهيو . انهن چيو ڇا تو اسان وٽ حق آندو آهي

أَمْ أَنْتَ مِنَ اللَّاعِبِينَ ﴿۵۵﴾ قَالَ بَلْ رَبُّكُمْ رَبُّ السَّمَوَاتِ وَ

ياتون ته مذاق ڪندڙن مان آهين . ابراهيم چيو بلڪ توهان جو رب، آسمانن ۽ زمينن جو

الْأَرْضِ الَّذِي فَطَرَهُنَّ ۖ وَأَنَا عَلَىٰ ذَٰلِكُم مِّنَ الشَّاهِدِينَ ﴿۵۶﴾

رب آهي جنهن انهن کي پيدا ڪيو آهي، ۽ آئون ان ڳالهه جي شاهدي ڏيندڙ آهيان .

وَتَاللَّهِ لَا كَيْدَ لَنَا أَصْنَاكُمْ بَعْدَ أَنْ تَوَلَّوْا مُدْبِرِينَ ﴿۵۷﴾

۽ مون کي الله جو قسم آهي ته آئون توهان جي بتن لاءِ توهان جي وڃڻ کان پوءِ ضرور منصوبه بندي ڪندس .

فَجَعَلَهُمْ جُذَاذًا إِلَّا كَبِيرًا لَهُمْ لَعَلَّهُمْ إِلَيْهِ يَرْجِعُونَ ﴿۵۸﴾

پوءِ ابراهيم وڌي بت کان سواءِ ٻين بتن کي پڇي ۽ ڇوڙ ڪيو ته من اهي وڌي بت ڏانهن موٽن .

قَالُوا مَنْ فَعَلَ هَذَا بِآلِهَتِنَا إِنَّهُ لَمِنَ الظَّالِمِينَ ﴿۵۹﴾ قَالُوا

انھن چيو هيءُ ڪم اسان جي معبودن سان ڪنھن ڪيو آهي، بيشڪ اهو ظالمن مان آهي. ڪن چيو

سَبْعًا فَنَنْتَقِبُ يَدُكَ لَهُمْ يُقَالُ لَهُ اِبْرَاهِيمُ ﴿۶۰﴾ قَالُوا

اسان ٻڌو هو ته هڪ نوجوان انھن کي گھٽ وڌ ڳالهائيندو هو، ان کي ابراهيم چيو وڃي ٿو. انھن چيو

فَاتُوا بِهِ عَلَىٰ اَعْيُنِ النَّاسِ لَعَلَّهُمْ يَشْهَدُونَ ﴿۶۱﴾

پوءِ ان کي ماڻھن جي روبرو آڻيو ته من اھي گواھي ڏين.

قَالُوا اءَاَنْتَ فَعَلْتَ هَذَا بِآلِهَتِنَا يَا اِبْرَاهِيمُ ﴿۶۲﴾ قَالَ بَلْ

ماڻھن چيو (اي ابراهيم) ڇا تون پاڻ اسانجي معبودن سان هيءُ ڪم ڪيو آهي، ابراهيم چيو بلڪه اهو ڪم

فَعَلَهُ كَيْدُكُمْ هَذَا اِفْسَلُوهُمْ اِنْ كَانُوا يَنْطَفُونَ ﴿۶۳﴾

انھن سان سندن هن وڌي (بت) ڪيو آهي، پوءِ توهان انھن کان چيو، جيڪڏهن اھي ڳالهائي سگھن ٿا.

فَرَجَعُوا اِلَىٰ اَنْفُسِهِمْ فَقَالُوا اِنَّكُمْ اَنْتُمْ الظَّالِمُونَ ﴿۶۴﴾ ثُمَّ

پوءِ اھي پاڻ سمجھي ويا پوءِ اھي (پنھنجو پاڻ کي) چوڻ لڳا ته بيشڪ توهان ئي ظالم آھيو. ان کان پوءِ

نُكِسُوا عَلَىٰ رُءُوسِهِمْ لَقَدْ عَلِمْتَ مَا هَؤُلَاءِ

انھي ڳالھ تان ڦري ويا. (۽ چوڻ لڳا) بيشڪ توكي (اي ابراهيم) معلوم آهي ته اھي

يَنْطَفُونَ ﴿۶۵﴾ قَالَ اَفْتَعْبُدُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ مَا لَا

ڳالهائي نه ٿا سگھن. ابراهيم چيو ڇا توهان الله کان سواءِ انھن (بتن) جي عبادت ڪريو ٿا جيڪي

يَنْفَعُكُمْ شَيْئًا وَلَا يَضُرُّكُمْ ﴿۶۶﴾ اَفِ لَكُمْ وَلِمَا تَعْبُدُونَ

توهان کي ڪو نفعو ڪو نقصان نه ٿا پهچائي سگھن. توهان کي حيف هجي، ڪھڙي سبباً توهان الله تعاليٰ

مِنْ دُونِ اللَّهِ اَفَلَا تَعْقِلُونَ ﴿۶۷﴾ قَالُوا اَحَرِّقُوهُ وَانصُرُوا

کان سواءِ (بتن جي) عبادت ڪريو ٿا، ڇا پوءِ توهان نه ٿا سمجھو. انھن چيو ابراهيم کي باھ ۾ ساڙيو توهان ۽ وڏو

الْهَيْكَلُ اِنْ كُنْتُمْ فَعَلِيْنَ ﴿٦٨﴾ قُلْنَا يٰنَارُ كُوْنِيْ بَرْدًا وَّ

پنهنجي معبودن جي جيڪڏهن توهان ايئن ڪندڙ آهيو. اسان فرمايو اِي باهر، تون ٿڌي ٿي وڃ ۽ تون

سَلَامًا عَلٰى اِبْرٰهِيْمَ ﴿٦٩﴾ وَاَرَادُوْا بِهٖ كَيْدًا فَجَعَلْنٰهُمْ

ابراهيم تي سلامتي ڪر . ۽ انهن ابراهيم لاءِ برائي چاهي ٿي، پوءِ اسان انهن کي

الْاٰخِسْرِيْنَ ﴿٧٠﴾ وَنَجَّيْنٰهٗ وَلُوْطًا اِلَى الْاَرْضِ الَّتِي

ناڪام بنايو . ۽ اسان اُن کي ۽ لوط کي ان زمين (شام) ۾ تڏانهن نجات ڏني جنهن ۾

بَرَكَتًا فِيْهَا لِلْعٰلَمِيْنَ ﴿٧١﴾ وَهَبْنٰلَهٗ اِسْحٰقَ ط وَ

اسان جهان وارن لاءِ برڪت پيدا ڪئي . ۽ اسان ابراهيم کي اسحاق (پٽ) عطا ڪيو، ۽

يَعْقُوْبَ نَافِلَةً ط وَكُلًّا جَعَلْنٰا صٰلِحِيْنَ ﴿٧٢﴾

يعقوب (پوٽو) زياده ڪري عطا ڪيو، ۽ سڀني کي اسان صالح بنايو.

وَجَعَلْنٰهُمْ اٰيٰتَةً يَّهْدُوْنَ بِاَمْرِنَا وَاَوْحَيْنَا اِلَيْهِمْ فِعْلَ

۽ اِشَا انهن کي پيشوا بنايو، اهي اسانجي حڪم مطابق ماڻهن کي هدايت ڪندا هئا ۽ اسان انهن ڏانهن

الْخَيْرٰتِ وَاَقَامَ الصَّلٰوةَ وَاٰتٰءَ الزَّكٰوةَ وَكَانُوْا لَنَا

چڱن ڪمن جي ۽ نماز پڙهڻ جي ۽ زڪوة ڏيڻ جي وحي موڪلي، ۽ (اهي) اسانجي عبادت

عَبِدٰٓيْنَ ﴿٧٣﴾ وَلُوْطًا اٰتَيْنٰهٗ حُكْمًا وَّعِلْمًا وَنَجَّيْنٰهٗ مِّنَ الْقَرْيَةِ

ڪندا هئا . ۽ لوط کي اسان حڪمت ۽ علم عطا ڪيو ۽ اسان اُن کي اُن ڳوٺ مان نجات ڏني

الَّتِيْ كَانَتْ تَعْمَلُ الْخَبِيْثَ اِنَّهُمْ كَانُوْا قَوْمَ سَوْءٍ فٰسِقِيْنَ ﴿٧٤﴾

جيڪي بُرائيون ڪندا هئا ، بيشڪ اها قوم برائي ڪندڙ گنهگار هئي .

وَاَدْخَلْنٰهٗ فِي رَحْمَتِنَا اِنَّهٗ مِّنَ الصّٰلِحِيْنَ ﴿٧٥﴾ وَنُوْحًا اِذَا

۽ اِشَا لوط کي پنهنجي رحمت ۾ داخل ڪيو، بيشڪ اهو صالحن مان هو. ۽ نوح کي اسان حڪمت ۽ علم عطا ڪيو

نَادَىٰ مِنْ قَبْلُ فَاسْتَجَبْنَا لَهُ فَنَجَّيْنَاهُ وَأَهْلَهُ مِنَ الْكَرْبِ

انهي کان اڳ ۾ نوح پنهنجي رب کي پکاريو، پوءِ اسان جي دعوت قبول ڪئي، پوءِ اسان کي ۽ سندس اهل کي سختي کان

الْعَظِيمِ ۷۹ وَنَصَرْنَاهُ مِنَ الْقَوْمِ الَّذِينَ كَذَّبُوا بِآيَاتِنَا ۝

نجات ڏني . ۽ جنهن قوم سان نوح آيتن کي ڪوٽڻ سمجهو (انهن جي مقابلي ۾) اسان نوح جي مدد ڪئي،

إِنَّهُمْ كَانُوا قَوْمَ سَوْءٍ فَأَغْرَقْنَاهُمْ أَجْمَعِينَ ۸۰ وَدَاوُدَ وَ

بيشڪ اهي خراب ماڻهو هئا، پوءِ اسان انهن سڀني کي غرق ڪيو . ۽ توهان داؤد ۽

سُلَيْمَانَ إِذْ يَحْكُمْنَ فِي الْحَرْثِ إِذْ نَفَشَتْ فِيهِ غَنَمُ

سليمان جوڌ ڪريون جنهن وقت اهي هڪ ڀوڪ بابت فيصلو ڪري رها هئا، جنهن ڀوڪ ۾ هڪ قوم جي پڪرين

الْقَوْمِ ۸۱ وَكُنَّا لِحُكْمِهِمْ شَاهِدِينَ ۸۲ فَفَهَّمْنَاهَا سُلَيْمَانَ ۸۳

راڻي جي وقت پيل ڪئي، ۽ اسين انهن جي فيصلي وقت موجود هئاسين، پوءِ اسان (صحيح فيصلو) سليمان کي سمجهايو،

وَكُلًّا اتَيْنَاهُ حُكْمًا وَعِلْمًا ۸۴ وَسَخَّرْنَا مَعَ دَاوُدَ الْجِبَالَ

۽ ٻنهي کي اسان حڪمت ۽ علم عطا ڪيو، ۽ اسان داؤد لاءِ جبل ۽ پکي مسخر بنايا جيڪي

يُسَبِّحْنَ وَالطَّيْرَ ۸۵ وَكُنَّا فَاعِلِينَ ۸۶ وَعَلَّمْنَاهُ صَنْعَةَ

تسبيح پڙهندا هئا، ۽ اهي اسان جا ڪم هئا، ۽ اسان داؤد کي توهان جي لاءِ زرهن ٺاهڻ

لَبُوسٍ لَّكُمْ لِتُحْصِنَكُمْ مِنْ بَأْسِكُمْ ۸۷ فَهَلْ أَنْتُمْ

جوهنر سيکاريو، ان لاءِ ته توهان کي اهي (زرهون) حملي کان بچائڻ، ته ڇا پوءِ توهان (اڃان به)

شَاكِرُونَ ۸۸ وَلِسُلَيْمَانَ الرِّيحَ عَاصِفَةً تَجْرِي بِأَمْرِ

شڪر گذارن ٿيندا، ۽ اسان تيز هو کي سليمان لاءِ مسخر بنايو جيڪا سندس حڪم سان

إِلَى الْأَرْضِ الَّتِي بَرَكْنَا فِيهَا ۸۹ وَكُنَّا بِكُلِّ شَيْءٍ عَالِمِينَ ۹۰

ان زمين ڏانهن هلندي هي جنهن ۾ اسان برڪت رکي آهي، ۽ اسان هر شيءِ کي چڱي طرح ڄاڻندڙ آهيون .

وَمِنَ الشَّيْطَانِ مَنْ يَغْوُصُونَ لَهُ وَيَعْمَلُونَ عَمَلًا

ۛڪجهڙو جن اهڙا هئا جيڪي سليمان (ۛ ٿيون هئي) ڪيڏانهن ۛ ڪي جن ان کان سواءِ ٻيا

دُون ذَلِكَ وَكُنَّا لَهُمْ حُفَظِينَ ۛ وَيُوبَ إِذْ نَادَىٰ

به ڪم ڪندا هئا، ۛ اسين انهن لاءِ محافظ هئاسين. ۛ توهان ايوب جو ذڪر ڪريو جنهن وقت ان

رَبِّهِ أَتَىٰ مَسْنَىٰ الضُّرِّ وَأَنْتَ أَرْحَمُ الرَّحِيمِينَ ۛ

پنهجي رب کي پڪارڻو بيشڪ مون کي سخت تڪليف پهتي آهي ۛ تون ارحم الراحمين آهين.

فَاسْتَجَبْنَا لَهُ فَكَشَفْنَا مَا بِهِ مِنْ ضُرٍّ وَآتَيْنَاهُ أَهْلَهُ

پوءِ اسان ايوب جي دعاء قبول ڪئي، پوءِ اسان سندس جيڪا به تڪليف هئي، ساڌو ڪري، ۛ اسان کي سندس ٻار ٻچا

وَمِثْلَهُمْ مَعَهُمْ رَحْمَةً مِّنْ عِنْدِنَا وَذِكْرَىٰ لِلْعَابِدِينَ ۛ

عطا ڪيا ۛ ايترا ٻيا به عطا ڪيا، اها اسانجي طرفان رحمت هئي ۛ اها نصيحت هئي عبادت ڪندڙن لاءِ.

وَإِسْمَاعِيلَ وَإِدْرِيسَ وَذَا الْكِفْلِ كُلٌّ مِّنَ الصَّابِرِينَ ۛ

ۛ توهان اسماعيل ۛ ادريس ۛ ذوالڪفل جو ذڪر ڪريو، اهي سڀئي صبر ڪندڙن مان هئا.

وَأَدْخَلْنَاهُمْ فِي رَحْمَتِنَا ۛ إِنَّهُمْ مِّنَ الصَّالِحِينَ ۛ

ۛ اسان انهن کي پنهنجي رحمت ۾ داخل ڪيو. بيشڪ اهي صالحن مان هئا. ۛ توهان

ذَا النُّونِ إِذْ ذَهَبَ مُغَاضِبًا فَظَنَّ أَنْ لَّنْ نَقْدِرَ عَلَيْهِ

يونس جو ذڪر ڪريو، جڏهن پاڻ ڪاوڙهين نڪتو پوءِ ان کي يقين هو ته اسين سندس مٿان ڪا به تنگي ڪندا سين

فَنَادَىٰ فِي الظُّلُمَاتِ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ سُبْحَانَكَ إِنِّي

پوءِ ان اسان کي اونڌا هين ۾ پڪارڻو ته توکان سواءِ ڪو به معبود ناهي، تون نهايت پاڪ آهين، بيشڪ آئون

كُنْتُ مِنَ الظَّالِمِينَ ۛ فَاسْتَجَبْنَا لَهُ وَنَجَّيْنَاهُ مِنَ

ظالمن مان آهيان. پوءِ اسان ان جي دعاء قبول ڪئي ۛ اسان ان کي غم مان

الْغَمِّ ۖ وَكَذَلِكَ نُجِي الْمُؤْمِنِينَ ﴿٨٨﴾ وَزَكَرِيَّا إِذْ

نجات ڏني، ۽ اهڙي طرح اسين مؤمنن کي نجات ڏيون ٿا، ۽ توهان زڪريا جو ذڪر ڪيو جنهن وقت

نَادَى رَبَّهُ رَبِّ لَا تَذَرْنِي فَرْدًا وَأَنْتَ خَيْرُ

اُن پنهنجي رب کي پڪاريو ته اءِ منهنجا رب تون مون کي (اولاد کان سواءِ) اڪيلو ڪري نه ڇڏ ۽ تون بهترين

الْوَرَثَيْنِ ۖ فَاسْتَجَبْنَا لَهُ ۖ وَوَهَبْنَا لَهُ يَحْيَىٰ وَأَصْلَحْنَاهُ

وارث آهن. پوءِ اسان سندس اها دعا قبول ڪئي ۽ ان کي يحيٰ (پٽ) عطا ڪيو ۽ اٺاڻان جي گهرواري ۾

لَهُ نَرُوجَهُ ۖ إِنَّهُمْ كَانُوا يُسْرِعُونَ فِي الْخَيْرَاتِ وَ

صلاحت سداکئ، بیشک اهی سیئی چگانم یر تکڑ کندا هئا ۶

يَدْعُونَنَا رَغَبًا وَرَهَبًا ۖ وَكَانُوا لَنَا خِشَعِينَ ﴿٩٠﴾

اسان کي ڏيکاري ٿو ته خوف سان وڪايل منداھڻا ۽ اھڙا اسان کان خوف ڪنڊڙا ھڻا .

وَالَّتِي أَحْصَتْ فُجُوهَا فَتَفْخُنَا فِيهَا مِنْ رُّؤُوسِنَا وَ

تَوَاصَوْا بِمَعْرِفَةِ اللَّهِ وَالْمَوْتِ وَاعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ عَزِيزٌ عَلِيمٌ

وَلَا تَقْرَأُ الْكِتَابَ طَرَفًا مِّنْهُ ۚ بَلْ يُؤْمِنُ أَكْثَرُ قَوْمٍ بِمَا تُفَرِّقُ بَيْنَ يَدَيْهِ ۚ وَهُوَ غَافِلٌ عَمَّا يُفَرِّقُ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

اسان يي ۽ ان جي پٽ (عيسيٰ) کي جھانن وارن لاءِ نشاني بنايو. **بیشڪ** توهان جو هي دين

أَمَّا وَإِجْدَاهُ - وَاللَّهِ رَبُّكُمْ فِي عِبَادَتِي ۖ وَاللَّهِ

هڪڙو دين آهي. ۽ آئون توها نجي هڪ رب آهيان پوءِ توها فقط منهنجي عبادت ڪريو ۽ انهن (يهودين) دين کي

أَمْ لَهُمْ بَيْنَهُمْ سُلْطَانٌ لَّهُمْ نَبِيٌّ مِّنْ بَيْنِهِمْ يُصَلِّيْهِمْ ۚ لَوْ كَانُوا يَعْلَمُونَ ﴿٩٢﴾

تڳرائڪا ڪري ڇڏيو، سڀئي اسان ڏانهن موٽندڙ آهن. پوءِ جيڪو ماڻهو نڪر

مِنَ الصَّالِحِينَ وَهُوَ مُؤْمِنٌ وَلَا كُفْرَانَ لِسَعِيدٍ

عمل ڪري ٿو ۽ اهو مؤمن آهي، پوءِ سندس عمل رائيگان نه ويندو

[illegible]

وَإِنَّا لَهُ لَكِتَبُونَ ﴿۹۳﴾ وَحَرَمٌ عَلَى قَرْيَةٍ أَهْلَكْنَاهَا أَنَّهُمْ

بیشک اسین سندس عمل لکند آهیون. جن گوناگون کی اسان هلاک کیوانهن لای ناممکن آهی جو تحقیق آهی

لَا يَرْجِعُونَ ﴿۹۴﴾ حَتَّىٰ إِذَا فُتِحَتْ يَأْجُوجُ وَمَأْجُوجُ وَ

وری موتی اچن . ایستائین جو جدهن یاجوج ۽ ما جوج (هن قبیلن جانالا آهن) کولیا ویندا ۽

هُم مِّنْ كُلِّ حَدَبٍ يَنْسِلُونَ ﴿۹۵﴾ وَاقْتَرَبَ الْوَعْدُ

آهی هر بلندی کان (هینائین دانهن فوراً) یکترچی ویندا . ۽ سچو وعدو (قیامت جو) ویجھو

الْحَقُّ فَإِذَا هِيَ شَاخِصَةٌ أَبْصَارُ الَّذِينَ كَفَرُوا

آهی پوءِ ان وقت کافرن جون اکيون پتجي ویندیون ،

يَوْمَئِذٍ نَّاقَدُكُمْ نَاقَةً فِي غَفْلَةٍ مِّنْ هَذَا بَلْ كُنَّا

(آهی چوندا) هاءِ افسوس بیشک اسین (دنیا ۾) انهي کان بی خبر هئاسین بلک اسین

ظَالِمِينَ ﴿۹۶﴾ إِنَّكُمْ وَمَا تَعْبُدُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ

تظالم هئاسین . بیشک توهان الله تعالیٰ کان سواء جن بتن جي عبادت کندهئا

حَصْبُ جَهَنَّمَ أَنْتُمْ لَهَا وَارِدُونَ ﴿۹۷﴾ لَوْ كَانَ هَؤُلَاءِ

آهی سپ جهنم جو پارن ٿیندا توهان ان دوزخ ۾ کړندڙ آهیو . جیکڌهن آهی بت

إِلَهِةٌ مَّا وَرَدُوهَا وَكُلٌّ فِيهَا خَالِدُونَ ﴿۹۸﴾ لَهُمْ

معبودهن هاءِ دوزخ ۾ ڀڙکرن هاءِ ۽ سڀئي (کافر بت) دوزخ ۾ هميشه رهندا . انهن جون

فِيهَا زَفِيرٌ وَهُمْ فِيهَا لَا يَسْمَعُونَ ﴿۹۹﴾ إِنَّ الَّذِينَ

جهنم ۾ دانهن هونديون ۽ آهی انهي ۾ ٻڌي نه سگهندا . بیشک جن مانهن لای

سَبَقَتْ لَهُمْ مِنَّا الْحُسْنَىٰ أُولَٰئِكَ عَنْهَا مُبْعَدُونَ ﴿۱۰۰﴾

اسانجي طرفان پلائي کڄي وي آهی ، آهی جهنم کان گهڻو پري هوندا .

لَا يَسْمَعُونَ حَسِيسَهَا وَهُمْ فِي مَا اشْتَهَتْ أَنْفُسُهُمْ

آهي ان جو پئڪوبه نه ٻڌندا، ۽ اهي پنهنجي پسنديده نعمتن ۾

خِلْدُون ۱۴۱ لَا يَحْزَنُهُمُ الْفَزَعُ الْأَكْبَرُ وَتَتَلَقَّاهُمُ

هميشه رهندا ۱۰ انهن کي وڏو دماڪو (سرافيل جي ٿوڪ) به پریشان نه ڪندو ۽ ملائڪ

الْمَلَائِكَةُ هَذَا يَوْمُكُمْ الَّذِي كُنْتُمْ تُوعَدُونَ ۱۴۲

سندن استقبال ڪندا، هي اهو ڏينهن آهي جنهن جو توهان کي وعدو ڏنو ويو هو.

يَوْمَ نَطْوِي السَّمَاءَ كَطَيِّ السِّجِلِّ لِلْكُتُبِ ۱۴۳

ان ڏينهن اسين آسمان کي اهڙي طرح ويڙهينداسين جيئن ڪاغذ کي ڪتاب ۾ ويڙهيو ويندو آهي، جيئن

بَدَأْنَا أَوَّلَ خَلْقٍ نُعِيدُهُ وَعَدَّا عَلَيْهَا طَائِفًا مِّنَّا

انسان پهرئين دفعي ان کي پيدا ڪيو اهڙي طرح اسين ان کي مٽائينداسين، اسانجو اهو وعدو آهي، بيشڪ اسين

فَاعِلِينَ ۱۴۴ وَلَقَدْ كَتَبْنَا فِي الزَّبُورِ مِن بَعْدِ الذِّكْرِ

ايئن ڪندڙ آهيون. ۽ بيشڪ اسان زبور ۾ ذڪر کان پوءِ لکيو آهي ته

أَنَّ الْأَرْضَ يَرْثُهَا عِبَادِيَ الصَّالِحُونَ ۱۴۵ إِنَّ فِي

بيشڪ زمين جا وارث منهنجا صالح ٻانها ٿيندا. بيشڪ قرآن ڪريم

هَذَا الْبَلَاغُ الْقَوْمِ عِبْدِينَ ۱۴۶ وَمَا أَرْسَلْنَاكَ إِلَّا

امت محمديه لاءِ ڪافي آهي. ۽ نه موڪليو اسان توهان کي اي رسول عربي مگر

رَحْمَةً لِّلْعَالَمِينَ ۱۴۷ قُلْ إِنَّمَا يُوحِي إِلَيَّ أَنَّمَا إِلَهُكُمُ

سني جهانن لاءِ رحمت ڪري. توهان فرمايو مون ڏانهن وحي موڪلي وئي آهي ته توهان جو معبود

إِلَهُ وَاحِدٌ فَهَلْ أَنْتُمْ مُسْلِمُونَ ۱۴۸ فَإِنْ تَوَلَّوْا

فقط هڪ الله آهي، پوءِ ڇا توهان سمورا مسلمان ٿيو ٿا؟ پوءِ جيڪڏهن اهي منهن موڙين

فَقُلْ اذْنُكُمْ عَلَى سَوَاءٍ ۖ وَاِنْ اَدْرَايَ اَقْرَبُ اَمْ

پوءِ توهان فرمايو مون توھان کي اعلان ڪري ٻڌايو آھي، ۽ آئون پنھنجي اندازي سان توھان کي قیامت جي ڳالهه ڄاڻي ٿو.

بَعِيدٌ مَّا تُوْعَدُونَ ۝۱۰۹ اِنَّهُ يَعْلَمُ الْجَهْرَ مِنَ الْقَوْلِ

يا پري آھي، جنھن جو توهان کي وعدو ڏنو ويو آھي، ۰ بيشڪ الله تعالیٰ ظاهري ڳالھ کي ڄاڻي ٿو.

وَيَعْلَمُ مَا تَكْتُمُونَ ۝۱۱۰ وَاِنْ اَدْرَايَ لَعَلَّهٗ فِتْنَةٌ

۽ اھا ڳالھ ڄاڻي ٿو جيڪا توهان (دل ۾) لکايو ٿا، ۰ ۽ آئون پنھنجي اندازي سان توھان کي فتنو ڄاڻان ٿو.

لَكُمْ وَمَتَاعٌ اِلٰی حِينٍ ۝۱۱۱ قُلْ رَبِّ احْكُم بِالْحَقِّ

توهان لاءِ آزمائش ۽ ڪجهه وقت جو سامان ھجي، ۰ رسولِ عربي عرض ڪيو آھي منھنجي راءِ تون حق سان فيصلو ڪر،

وَرَبُّنَا الرَّحْمٰنُ الْمُسْتَعٰنُ عَلٰی مَا تَصِفُوْنَ ۝۱۱۲

۽ اسان جو رب رحمان آھي جنھن جي مدد گهرجي ٿي، انھن ڳالھين لاءِ جيڪي توهان چئو ٿا.

اِنَّا هَاۤءِذَا ۝۲۲ سُوْرَةُ الْحَجِّ مَكِّيَّةٌ ۝۱۰۳ رُتُوْنَا ۝۱۰۴

سورة حج مدينه منوره ۾ نازل ٿي آھي، انھي ۾ ۱۰ رڪوع ۽ ۷۸ آيتون آھن.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ ۝

الله تعالیٰ جي نالي سان شروع ڪريان ٿو، جيڪو نهايت مهربان ۽ ڄاڻو (آھي)

يَاۤاَيُّهَا النَّاسُ اتَّقُوا رَبَّكُمۡ ۚ اِنَّ زَلْزَلَةَ السَّاعَةِ شَيْۤءٌ عَظِیْمٌ ۝۱

اي انسانو توھان پنھنجي رب کان ڊڄو، بيشڪ قیامت جو زلزلو تمام وڏي شيءِ آھي.

یَوْمَ تَرَوُنَّهَا تُذْهِلُ كُلُّ مَرْصِعٍ ۚ عَمَّا اَرْضَعْتَ وَتَضَعُ كُلُّ

ان ڏينھن توهان ڏسندا ته هر کير پياريندڙ پنھنجي کير پياريندڙ کي وڌاري ڇڏيندي ۽ هر حامله

ذَاتِ حَمْلٍ حَمْلَهَا وَتَرَى النَّاسَ سُكَرٰی وَهُمْ لَا یَسْکَرُوْنَ

پنھنجي حمل کي ضايع ڪري ڇڏيندي ۽ توھان ماڻھن کي ڏسندا ته ڄمڻ آھي نٿي ۽ (الحقیقت) آھي نٿي ۽ نہ ھوندا

ذَلِكَ بِأَنَّ اللَّهَ هُوَ الْحَقُّ وَأَنََّّهُ يُخَيِّ الْمَوْتَى وَأَنََّّهُ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ

اهو انهي سببان تديشڪ الله اهو ئي سچو رتب آهي ۽ بيشڪ اهو مئلن کي جياڙي ٿو ۽ بيشڪ اهو هر شيءِ تي

قَدِيرٌ ۙ وَأَنَّ السَّاعَةَ آتِيَةٌ لَا رَيْبَ فِيهَا وَأَنَّ اللَّهَ يَبْعَثُ مَنْ

قادر آهي ۽ بيشڪ قيامت ايندڙ آهي ان ۾ ڪوبه شڪ ناهي ۽ بيشڪ الله تعاليٰ قبرن وارن کي

فِي الْقُبُورِ ۙ وَمِنَ النَّاسِ مَنْ يُجَادِلُ فِي اللَّهِ بِغَيْرِ عِلْمٍ وَلَا هُدًى

اُتاريندو ۽ ڪجهه ماڻهو اهڙا آهن جيڪي علم ۽ هدايت ۽ وحي کان سواءِ به الله تعاليٰ جي ذات اقدس

وَلَا كِتَابٍ مُّنِيرٍ ۙ ثَانِي عِطْفِهِ لِيُضِلَّ عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ لَهُ فِي

۾ اختلاف ڪن ٿا، اهي رسول ۽ ڪتاب ۽ قرآن ڪريم کان ڪنڌ موڙين ٿا، ان لاءِ قرآن الله جي راه کان گمراه ڪن، ان لاءِ

الدُّنْيَا خِزْيٌ وَنَذِيرُهُ يَوْمَ الْقِيَمَةِ عَذَابُ الْحَرِيقِ ۙ ذَٰلِكَ بِمَا

دنيا ۾ خوري آهي ۽ قيامت جي ڏينهن اسين ان کي جهنم جو عذاب چڪائينداسين ۽ اهو بدلو آهي

قَدْ مَتَّ يَدَاكَ وَأَنَّ اللَّهَ لَيْسَ بِظَلَّامٍ لِّلْعَبِيدِ ۙ وَمِنَ النَّاسِ

انهي عمل جو جيڪو ان دنيا ۾ ڪيو هو ۽ بيشڪ الله تعاليٰ پاڻهن تي ظلم ڪندڙ ناهي ۽ ڪي ماڻهو اهڙا آهن جيڪي

مَنْ يَّعْبُدُ اللَّهَ عَلَى حَرْفٍ فَإِنْ أَصَابَهُ خَيْرٌ اطْمَأَنَّ بِهِ وَإِنْ

بي دلي سان الله تعاليٰ جي عبادت ڪن ٿا، پوءِ جيڪڏهن انهن کي خير پهچي ٿو ته ان تي مطمئن ٿين ٿا، ۽ جيڪڏهن

أَصَابَتْهُ فَتْنَةٌ أَوْ الْفُلُّ عَلَى وَجْهِهِ فَيَخْسَرِ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةَ ۙ

انهن کي آزمائش پهچي ٿي ته اهي ڪفر ڏانهن موٽن ٿا. انهن دنيا ۽ آخرت ۾ نقصان کاڌو

ذَٰلِكَ هُوَ الْخُسْرَانُ الْمُبِينُ ۙ يَدْعُوا مِنْ دُونِ اللَّهِ مَا لَا يَنْفَعُهُمْ

اهو ئي صاف نقصان آهي. اهي الله تعاليٰ کان سواءِ (بتن جي) عبادت ڪن ٿا، جيڪي انهن کي نفعو

وَمَا لَا يَنْفَعُهُ ۙ ذَٰلِكَ هُوَ الضَّلَالُ الْبَعِيدُ ۙ يَدْعُوا لِمَنْ

۽ نقصان پهچائي نٿا سگهن. اها ئي چوڻي جي گمراهي آهي. اهي انهن بتن جي عبادت ڪن ٿا

ضَرَّةً أَقْرَبُ مِنْ نَفْعِهِ طَبِئْسَ الْمَوْلَى وَلَبِئْسَ الْعَشِيرُ ۝۱۳

جن مان نفعي کان وڌيڪ نقصان جو انديشو آهي. سندن دوستي ۽ رفاقت نهايت خراب آهي، بيشڪ

اللَّهُ يَدْخُلُ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ جَنَّاتٍ تَجْرِي

الله تعالیٰ نيڪ مؤمنن کي باغن ۾ داخل ڪندو جنهن جي هيٺان نهرون

مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ إِنَّ اللَّهَ يَفْعَلُ مَا يُرِيدُ ۝۱۴

وهن شيون، بيشڪ الله تعالیٰ جيئن چاهي تيئن ڪري ٿو. جنهن ماڻهوءَ کي هي گمان آهي ته

أَنْ لَّنْ يَنْصُرَهُ اللَّهُ فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ فَلْيَمْدُدْ بِسَبَبٍ إِلَى

الله تعالیٰ رسول ڪري جي دنيا ۽ آخرت ۾ مدد نه ڪندو پوءِ اُن کي گهرجي ته هڪ رستي آسمان

السَّمَاءِ ثُمَّ لِيَقْطَعْ فَلْيَنْظُرْ هَلْ يُذْهِبَنَّ كَيْدُهُ مَا يَغِيظُ ۝۱۵

تائين اڇلائي اُن کان پوءِ پاڻ کي قاسمي ڌي پوءِ پاڻ ڏسي اُن جي اها انگل ڪلياڻ جي ٿي جنهن لاءِ ڪيس ڪاوش آهي

وَكَذَلِكَ أَنْزَلْنَاهُ آيَةً بَيِّنَةً وَأَنَّ اللَّهَ يَهْدِي مَنْ يُرِيدُ ۝۱۶

۽ اهڙي طرح اسين صاف آيتون بيان ڪريون ٿا ۽ بيشڪ الله تعالیٰ جنهن کي چاهي تنهن کي هدايت ڏي ٿو.

إِنَّ الَّذِينَ آمَنُوا وَالَّذِينَ هَادُوا وَالصَّابِغِينَ وَالنَّصَارَىٰ وَ

بيشڪ جن ماڻهن ايمان آندو ۽ جيڪي يهودي ٿيا ۽ جيڪي تارن جا پوڄاري ٿيا ۽ جيڪي عيسائي ٿيا ۽

الْمَجُوسَ وَالَّذِينَ أَشْرَكُوا إِنَّ اللَّهَ يَفْصِلُ بَيْنَهُمْ يَوْمَ الْقِيَمَةِ

جيڪي آتش پرست ٿيا ۽ جيڪي مشرڪ ٿيا، بيشڪ الله تعالیٰ انهن سڀني جي وچ ۾ قيامت جي ڏينهن فيصلو فرمائيندو

إِنَّ اللَّهَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ شَهِيدٌ ۝۱۷

الله تعالیٰ هر شيءِ تي شاهد آهي. ڇا توهان نه ڏٺو بيشڪ الله تعالیٰ کي سجدو ڪن ٿيون،

فِي السَّمَوَاتِ وَمَنْ فِي الْأَرْضِ وَالشَّمْسُ وَالْقَمَرُ وَالنُّجُومُ وَ

جيڪي شيون آسمانن ۽ زمينن ۾ آهن ۽ سج ۽ چنڊ ۽ ستارا ۽

مِنْهَا وَأَطْعِمُوا الْبَائِسَ الْفَقِيرَ^(۲۸) ثُمَّ لِيَقْضُوا تَفَثَهُمْ

۽ محتاج فقيرن کي اُن مان ڪارايو . اُن کان پوءِ اُهي پنهنجون ميرون لاهن

وَلِيُوفُوا نَذْرَهُمْ وَيُطَوَّفُوا بِالْبَيْتِ الْعَتِيقِ^(۲۹) ذَلِكَ

۽ پنهنجا نذر (باسُون) پورا ڪن ۽ بيت الله جو طواف ڪن جيڪو نهايت قديم آهي . (حڪم) هي آهي

وَمَنْ يُعْظَمْ حُرْمَتِ اللَّهِ فَهُوَ خَيْرٌ لَهُ عِنْدَ رَبِّهِ

۽ جيڪو ماڻهو الله جي حرمتن (حج جي مناسڪ وغيره) جي تعظيم ڪري ٿو پوءِ اهو ان لاءِ سندس رب وقت بهتر آهي

وَأَحَلَّتْ لَكُمْ الْأَنْعَامَ إِلَّا مَا يُتْلَى عَلَيْكُمْ فَاجْتَنِبُوا

۽ توهان لاءِ چوپا يا حلال ڪيا ويا مگر جن جانورن جو حرام جي ٿو هجي توهان کي ٻڌايو ويو آهي پوءِ توهان

الرَّجُسَ مِنَ الْأَوْثَانِ وَاجْتَنِبُوا قَوْلَ الزُّورِ^(۳۰)

بُتن جي پليدي کان پاسو ڪريو ۽ توهان ڪو ٿري ڳالهه کان پاسو ڪريو

حُنْفَاءَ لِلَّهِ غَيْرَ مُشْرِكِينَ بِهِ^(۳۱) وَمَنْ يُشْرِكْ بِاللَّهِ فَكَأَنَّمَا

ڪوڙن مذهبن کان پاسو ڪريو، الله شاڪهن کي شريڪ نه بنايو، ۽ جيڪو ماڻهو الله تعاليٰ سان شريڪ ڪري ٿو پوءِ گویا اهو

خَرَّ مِنَ السَّمَاءِ فَتُخَفِّفُهُ الطَّيْرُ أَوْ تَهْوِي بِهِ الرِّيحُ فِي

آسمان تان ڪري پيو پوءِ اُن کي پکي جهڙي ورتو يا ان کي تيز هوا ڪنهن تمام پري واري

مَكَانٍ سَحِيقٍ^(۳۲) ذَلِكَ وَمَنْ يُعْظَمْ شَعَائِرَ اللَّهِ فَإِنَّهَا مِنْ

جاءِ تي اڇلائي ڇڏيو . (حڪم) اهي آهن، ۽ جيڪو ماڻهو الله تعاليٰ جي نشانين جي تعظيم ڪري ٿو پوءِ بيت ڪاها ڳالهه

تَقْوَى الْقُلُوبِ^(۳۳) لَكُمْ فِيهَا مَنَافِعُ إِلَىٰ أَجَلٍ مُّسَمًّى ثُمَّ

دلين جي تقويٰ آهي . توهان لاءِ انهي (قرباني) ۾ نفعا آهن مقرر وقت تائين ، ان کان پوءِ

مَجْلُهَا إِلَىٰ الْبَيْتِ الْعَتِيقِ^(۳۴) وَلِكُلِّ أُمَّةٍ جَعَلْنَا مَنْسَكًا

ان کي قديم بيت الله تائين پهچائڻو آهي . (توهان کان اڳي) شاها امت لاءِ قرباني مقرر ڪئي

لِيَذْكُرُوا اسْمَ اللَّهِ عَلَىٰ مَا رَزَقَهُم مِّنْ بَهِيمَةٍ ۖ الْأَنْعَامُ ط

ان لاء تہ توہان (کھن وقت) ان جي ڏنل بي زيان چوپاين تي الله تعالى جو نالو وٺو،

فَالْهَکْمُ إِلَهُ وَاحِدٌ فَلَهُ أَسْلِمُوا ط وَبَشِّرِ الْمُخْبِتِينَ ﴿۳۶﴾

پوءِ توہان جو معبود فقط ھڪ الله تعالى آھي پوءِ توہان ان لاءِ جھڪو، ۽ توہان تي انور ٿي ڪندڙن کي خوشخبري ٻڌايو،

الَّذِينَ إِذَا ذُكِرَ اللَّهُ وَجِلَتْ قُلُوبُهُمْ وَالصَّابِرِينَ

اھي ماڻھو جنھن وقت (انھن وٽ) الله تعالى جو ذڪر ڪيو وڃي تہ انھن جو دل ٽٽي وڃي ٿو (خوف ۽ ڏڪھ ٿيڻ ۽ اھي تڪليفن

عَلَىٰ مَا أَصَابَهُمْ وَالْمُقِيمِي الصَّلَاةِ وَمِمَّا رَزَقْنَاهُمْ يُنْفِقُونَ ﴿۳۷﴾

تي صبر ڪندڙ آھن ۽ نماز پڙھندڙ آھن، ۽ جيڪي اسان انھن کي ڏنو آھي انھي مان خرچ ڪندڙ آھن.

وَالْبُدْنَ جَعَلْنَاهَا لَكُم مِّنْ شَعَائِرِ اللَّهِ لَكُمْ فِيهَا خَيْرٌ ط

۽ قرباني جا وڏا جانور ان، ۽ ٻيا وغيره انھن لاءِ پنھنجي نشانين مان ڪيا آھن، توہان لاءِ انھي ۾ خير آھي.

فَاذْكُرُوا اسْمَ اللَّهِ عَلَيْهَا صَوَافٍ ۖ فَإِذَا وَجَبَتْ جُنُوبُهَا

پوءِ توہان (کھن وقت) انھي تي الله جونالو وٺو، (۽) ان کي ٻڌي بيهاريو. پوءِ جڏھن اھو پنھنجا پاسا ڪوٽري

فَكُلُوا مِنْهَا وَأَطْعِمُوا الْقَانِعَ وَالْمُعْتَرَّ ط كَذٰلِكَ سَخَّرْنَاهَا

پوءِ توہان پاڻ ان مان کائو ۽ سوالين ۽ غير سوالين مسڪينن کي ڪاريون اھڙي طرح اسان (انھن کي) توہان لاءِ مسخر

لَكُمْ لَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ ﴿۳۸﴾ لَن يَنَالَ اللَّهُ لُحُومُهَا وَلَا

ٻڌايو آھي تہ من توہان شڪر گذار ٿيو. انھن کيل قربانين جو گوشت ۽ رت

دِمَآؤُهَا وَلَكِن يَّنَالُهُ التَّقْوَىٰ مِنْكُمْ كَذٰلِكَ سَخَّرَهَا

الله تعالى وٽ نہ ٿا پھچن، پر الله تعالى وٽ توہان جي نيت ۽ سچائي پھچي ٿي. اھڙي طرح اسان (انھن کي) توہان لاءِ مسخر ٿي

لَكُمْ لِتُكَبِّرُوا اللَّهَ عَلَىٰ مَا هَدٰكُمْ ط وَبَشِّرِ الْمُحْسِنِينَ ﴿۳۹﴾

توہان الله تعالى جي وڏائي بيان ڪريو ان لاءِ جو توہان کي ھدايت ڏنائين، ۽ توہان نيڪ ڪارن کي بشارت ڏيو.

لَهُ تَقْسِيرُ نَفْسِي وَتَقْسِيرُ جَلَالِيْن. ۽ تَقْسِيرُ ظَهْرِي. ۽ تَقْسِيرُ نَفْسِي وَتَقْسِيرُ جَلَالِيْن. ۽ تَقْسِيرُ ظَهْرِي. ۽ تَقْسِيرُ نَفْسِي وَتَقْسِيرُ جَلَالِيْن.

إِنَّ اللَّهَ يُدْفِعُ عَنِ الَّذِينَ آمَنُوا إِنَّ اللَّهَ لَا يُحِبُّ كُلَّ خَوَّانٍ

بیشک الله تعالى مؤمن جو دفاع (بچاء) کری تو۔ بیشک الله هر هکدغا کندتر، ناشکری کندتر

كُفُورًا ۚ أُولَٰئِكَ الَّذِينَ يُقْتَلُونَ بِأَنَّهُمْ ظَلَمُوا ۖ وَإِنَّ اللَّهَ عَلَىٰ

شامحت دتوري. (بار بار) ظلمهئي سبيان مسلمانن کي جهاد کړي جي اجازت دني وي، و بیشک الله تعالى انهن

نَصْرَهُمْ لَقَدْ يُرِيهِمْ ۚ الَّذِينَ أَخْرَجُوا مِنْ دِيَارِهِمْ بَغِيرَ حَقِّ

جي مدد کړي تي يقينا قادر آهي. اهي ماڻهو جيڪي ناحق پنهنجي گهرن مان ڪڍيا ويا

إِلَّا أَنْ يَقُولُوا رَبُّنَا اللَّهُ ۖ وَلَوْلَا دَفْعُ اللَّهِ النَّاسَ بَعْضَهُمْ

قط انهن ايئن چيو ته اسان جو رب الله آهي، جيڪڏهن الله تعالى مڪرن ماڻهن کي ٻين ماڻهن سان دفع ذڪري ها ته

بِبَعْضٍ لَّهَدَّ مَتَّ صَوَامِعُ وَبَيْعٌ وَصَلَوَاتٌ وَمَسَاجِدُ يُذْكَرُ

راهبن ۽ عيسائن ۽ يهودين جون عبادتگاهون ۽ مسلمانن جون مسجدون ڏاڻيون وڃن ها جن ۾

فِيهَا أَسْمُ اللَّهِ كَثِيرًا ۖ وَلَيَنْصُرَنَّ اللَّهُ مَنْ يَنْصُرُهُ ۖ إِنَّ اللَّهَ لَقَوِيٌّ

الله تعالى جو نام گهڻو ذڪر ڪريو جي تو، ۽ الله تعالى ان ماڻهو جي ضرورت مند ڪندو جيڪو سندس دين جي مدد ڪندو، بیشک الله قوي ۽ طاقتور

عَزِيزٌ ۚ الَّذِينَ إِنْ مَكَّنَّهُمْ فِي الْأَرْضِ أَقَامُوا الصَّلَاةَ وَ

واړغال آهي. اهي اهي ماڻهو آهن جو جيڪڏهن اسين انهن کي زمين ۾ اقتدار ڏيون ته نماز پڙهندا ۽

آتُوا الزَّكَاةَ وَأَمَرُوا بِالْمَعْرُوفِ وَنَهَوْا عَنِ الْمُنْكَرِ ۚ وَاللَّهُ

زڪوة ڏيندا ۽ چڱائي جو چوندا ۽ برائي کان روڪيندا، ۽ سڀني ڪن جو

عَاقِبَةُ الْأُمُورِ ۚ وَإِنْ يُكْذِبُوكَ فَقَدْ كَذَّبَتْ قَبْلَهُمْ قَوْمُ نُوحٍ

انجام الله تعالى ورت آهي، ۽ رسول جي ڪڏهن اهي توڙا ڪي نه ٿا مڃن پوءِ بیشک ان کان اڳين پيغمبرن کي به سڀني نوح جي

وَعَادٌ وَثُودٌ ۚ وَقَوْمُ إِبْرَاهِيمَ وَقَوْمُ لُوطٍ ۚ وَأَصْحَابُ مَدْيَنَ

۽ عاد ۽ ثمود جي قوم ۽ ابراهيم جي قوم ۽ لوط جي قوم ۽ مدين وارا۔

وَكُذِّبَ مُوسَى فَأَمْلَيْتُ لِلْكَافِرِينَ ثُمَّ أَخَذْتُهُمْ فَكَيْفَ كَانَ نَكِيرٌ ۝۴۳

۽ موسیٰ کي بہ نہ مڃو ويو ۽ پوءِ مون ڪافرن کي ڏيڙ ڏني ان کان پوءِ انهن تي پڪڙ ڪئي، پوءِ منجھو عذاب ڪيئن ٿيو؟

فَكَأَيُّنَ مِّنْ قَرْيَةٍ أَهْلَكْنَاهَا وَهِيَ ظَالِمَةٌ فِيهَا خَاوِيَةٌ عَلَىٰ عُرُوشِهَا

پوءِ ڪيترائي ڳوٺ اسان برباد ڪيا ۽ انهن جا رهندڙا عالم هئا پوءِ اهي پنهنجي چٽن تي ڊنڊ آهن.

وَبِئْرٍ مُّعْطَلَةٍ وَقَصْرِ مَشِيدٍ ۝۴۴ أَفَلَمْ يَسِيرُوا فِي الْأَرْضِ فَتَكُونُ

۽ ڪيترا ڪوه بیکار پيا آهن ۽ ڪيترا مضبوط محل ويران پيا آهن، ڇا پوءِ اهي زمين ۾ سير نہ ٿا ڪن، پوءِ انهن جون

لَهُمْ قُلُوبٌ يَّعْقِلُونَ بِهَا أَوْ آذَانٌ يَّسْمَعُونَ بِهَا فَإِنَّهَا لَا

اهڙيون دليون هجن جن سان انهي کي سمجهڻ يا انهن کي ڪن هجن جن سان انهي کي ٻڌڻ، بيٺڪ انهي (عبر حاصل ڪرڻ) لاءِ

تَعْنَى الْأَبْصَارُ وَلَكِنْ تَعْنَى الْقُلُوبُ الَّتِي فِي الصُّدُورِ ۝۴۵

انهن جون اکيون نابين ناهن پر انهن جون دليون انڌيون آهن جيڪي (سندن) سينن ۾ آهن.

وَيَسْتَعْجِلُونَكَ بِالْعَذَابِ وَلَنْ يُخْلِفَ اللَّهُ وَعْدَهُ وَإِنَّ يَوْمًا

۽ اهي توهان کان عذاب اچڻ جي تڪڙ ڪن ٿا ۽ الله تعاليٰ پنهنجي عدي جي هرگز خلاف ورزي نہ ڪندو ۽ بيشڪ اهو ڏينهن

عِنْدَ رَبِّكَ كَأَلْفِ سَنَةٍ مِّمَّا تَعُدُّونَ ۝۴۶ وَكَأَيُّنَ مِّنْ قَرْيَةٍ

توهان جي رب وٽ، توهان جي حساب موجب هزار سالن جو هوندو ۽ ڪيترن ڳوٺن کي

أَمْلَيْتُ لَهَا وَهِيَ ظَالِمَةٌ ثُمَّ أَخَذْتُهَا ۝۴۷ وَالْإِلَّهِ الْمَصِيرُ ۝۴۸

مون مهلت ڏني ۽ انهن جا رهندڙا عالم هئا ان کان پوءِ مون ان تي پڪڙ ڪئي، ۽ مون ڏني انهن (سڀني جو) موٽڻ آهي، پر توهان

يَا أَيُّهَا النَّاسُ إِنَّمَا أَنَا لَكُمُ نَذِيرٌ مُّبِينٌ ۝۴۹ فَأَلْزَمْنَا بَنِي آدَمَ وَنُوحًا

فومايو اِي انسانو آئون نہ فقط توهان لاءِ صاف ڊيچاريندڙ آهيان. پوءِ جن ماڻهن ايمان آندو ۽ سھڻا

الصَّالِحَاتِ لَهُمْ مَغْفِرَةٌ وَرِزْقٌ كَرِيمٌ ۝۵۰ وَالَّذِينَ سَعَوْا فِي

عمل ڪيا انهن لاءِ بخشش ۽ بهشت آهي. ۽ جيڪي ماڻهو اسان جي آيتن ۾ ڪوشش ڪن ٿا نہ

اٰتَيْنَا مُعْجِزَيْنِ ۚ اُولٰٓئِكَ اَصْحَابُ الْجَحِيْمِ ﴿٥١﴾ وَمَا اَرْسَلْنَا مِنْ

اسين انهن (مؤمنن) کي عاجز بنايون اُهي جهنمي آهن . ۽ نہ مومڪليو اسان توهان کان

قَبْلِكَ مِنْ رَسُولٍ وَلَا نَبِيٍّ إِلَّا إِذَا تَمَنَّى أَلْقَى الشَّيْطَانُ فِي

اڳ ۾ ڪو رسول ۽ ڪو نبی، مگر جنهن وقت ان ڪلام الہي پڙھيو تي ته شیطان ماڻھن جي دین

أُمْنِيَّتِهِ ۚ فَيَنْسَخُ اللَّهُ مَا يُلْقِي الشَّيْطَانُ ثُمَّ يُحْكِمُ اللَّهُ

[illegible]

آيَتِهِ وَاللَّهُ عَلَيْهِمْ حَكِيمٌ ﴿٣٧﴾ لِيَجْعَلَ مَا يُلْقِي الشَّيْطَانُ

مضبوط ڪري ٿو، ۽ الله عز و دست علم حڪمت رکندڙ آهي. ان لاءِ تجھ کي شيطان مان ٺهن جي دليين ۾ وڃي ٿو ان کي

فِتْنَةً لِلَّذِينَ فِي قُلُوبِهِمْ مَّرَضٌ وَالْقَاسِيَةِ قُلُوبُهُمْ

انھن ماڻھن لاءِ فتنو بڻائي جن جي دليين ۾ مرض آهي ۽ جن جون دليون ڪٽيل آهن، ۽

إِنَّ الظَّالِمِينَ لَفِي شِقَاقٍ بَعِيدٍ ﴿٥٢﴾ وَلَيَعْلَمَ الَّذِينَ

پیشک ظالم پیری واری بد بختی پر آهرن : یہ ان لاء قہ اھی ماٹھو جائن

أَوْتُوا الْعِلْمَ إِنَّهُ الْحَقُّ مِنْ رَبِّكَ فَبُؤْ مِنْؤَابِهِ فَتُخْتَلَهُ

حَنَ كَعْلَدَنُو وِلُو آهِي تَشْكَا هُ (قَآزَكِي) تُو هَان حَمِي رُفَان حَتِ آهِي دَعْدَه تَهَا اَوَّلَ اِيْمَانِ آيِدُو دَعْدَه قَآزَكِي اَوَّلَ

قُلْ لَهُمْ وَإِنَّ اللَّهَ لَهُدِ الَّذِينَ آمَنُوا إِلَى صِرَاطِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

مُسْتَقِيمٌ ﴿٥٣﴾ وَالَّذِينَ كَفَرُوا فِي مِرَّةٍ مِّنْهُ حَتَّىٰ

مؤمنان کے لئے جو اللہ کے رسول کے ساتھ ہیں

تَأْتِيهِمُ السَّاءَةُ الْغَيَّةُ ۖ أَتَأْتِيهِمُ عَذَابٌ مُّعَقِّمٌ ﴿٥٥﴾

لَا يَهْدِيهِمْ سُبُلَ الْمَسْجِدِ الْمَقَرَّةِ

الْمَلِكُ يَوْمَئِذٍ اللَّهُ يَحْكُمُ بَيْنَهُمْ ۖ فَالَّذِينَ آمَنُوا وَ

قيامت جو دينهن بادشاهي مرفق الله جل جلاله جي هوندي جيڪو انهن جي وچ ۾ فيصلو ڪندو، پوءِ جن ماڻهن ايمان آندو ۽

عَمِلُوا الصَّالِحَاتِ فِي جَنَّاتِ النَّعِيمِ ۝۵۷ وَالَّذِينَ كَفَرُوا وَ

سھڻا عمل ڪيا (اهي) بهشت ۾ هوندا ۱۰ ۽ جن ماڻهن ڪفر ڪيو ۽

كَذَّبُوا بِآيَاتِنَا فَأُولَٰئِكَ لَهُمْ عَذَابٌ مُّهِينٌ ۝۵۸ وَالَّذِينَ

اسانجي آيتن کي ڪوڙو سمجھو پوءِ انهن لاءِ خوري وارو عذاب آهي. ۽ جن ماڻهن

هَاجَرُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ ثُمَّ قُتِلُوا أَوْ مَاتُوا لَيَرْزُقَنَّهُمُ اللَّهُ

الله تعاليٰ جي راهه ۾ هجرت ڪئي اُن کان پوءِ (پاڻ) شهيد ڪيا ويا، يا فوت ٿي ويا، الله تعاليٰ ضرور انهن کي سھڻو

رِزْقًا حَسَنًا ۖ وَإِنَّ اللَّهَ لَهُوَ خَيْرُ الرَّزُقِينَ ۝۵۹ لَيُدْخِلَنَّهُمْ

رزق (بهشت) عطا ڪندو، ۽ بيشڪ الله تعاليٰ ئي بهترين رزق ڏيندڙ آهي. الله تعاليٰ انهن کي ضرور ان جاءِ

مُدْخَلًا لَّيَرْضَوْنَهُ ۖ وَإِنَّ اللَّهَ لَعَلِيمٌ حَلِيمٌ ۝۶۰

(بهشت) ۾ داخل ڪندو جنهن کان اهي راضي ٿيندا، ۽ بيشڪ الله تعاليٰ گهڻو علم رکندڙ ۽ بردبار آهي.

ذَٰلِكَ وَمَنْ عَاقَبَ بِمِثْلِ مَا عُوْقِبَ بِهِ ثُمَّ بُغِيَ

ڳالھ اها آهي، ۽ ظالم کان اوترو ڀڏو ورتو وڃي جيئن اُن ظلم ڪيو آهي، اُن کان پوءِ اُن تي

عَلَيْهِ لَيَنْصُرَهُ اللَّهُ ۖ إِنَّ اللَّهَ لَعَفُوفٌ غَفُورٌ ۝۶۱ ذَٰلِكَ

زيادتي ڪئي وئي ته اُن جي الله ضرور مدد ڪندو، بيشڪ الله تعاليٰ معاف ڪندڙ ۽ بخشيندڙ آهي. اهو ڪري

بِأَنَّ اللَّهَ يُؤَلِّجُ اللَّيْلَ فِي النَّهَارِ وَيُؤَلِّجُ النَّهَارَ فِي

جو بيشڪ الله تعاليٰ رات کي دينهن ۾ گھڙائي ڪري ٿو ۽ دينهن کي رات ۾

الَّيْلَ وَأَنَّ اللَّهَ سَمِيعٌ بَصِيرٌ ۝۶۲ ذَٰلِكَ بِأَنَّ اللَّهَ هُوَ

داخل ڪري ٿو ۽ بيشڪ الله تعاليٰ ٻڌندڙ، ڏسندڙ آهي. انهي سببان جو بيشڪ الله تعاليٰ ئي

الْحَقُّ وَأَنَّ مَا يَدْعُونَ مِنْ دُونِهِ هُوَ الْبَاطِلُ وَأَنَّ

حق آهي ۽ بيشڪ اهي الله کان سواءِ جنهن جي عبادت ڪن ٿا اهو باطل (ڪوڙ) آهي ۽ بيشڪ

اللَّهُ هُوَ الْعَلِيُّ الْكَبِيرُ ۖ أَلَمْ تَرَ أَنَّ اللَّهَ أَنْزَلَ

الله تعاليٰ في مٿاهون (۽) وڌو آهي. ڇا توهان نه ڏٺو، ته بيشڪ الله تعاليٰ آسمان

مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَتُصْبِحُ الْأَرْضُ مُخْضَرَّةً ۚ إِنَّ

مان پاڻي نازل فرمائي ٿو، پوءِ زمين ڦريل ساڻي ٿي، ۽ بيشڪ

اللَّهُ لَطِيفٌ خَبِيرٌ ۖ لَهُ مَا فِي السَّمٰوٰتِ وَمَا فِي

الله لطف ڪندڙ خبردار آهي. ان لاءِ آهي جيڪو ڪجهه آسمان ۽ جيڪو ڪجهه

الْأَرْضِ ۚ وَإِنَّ اللَّهَ لَهُوَ الْغَنِيُّ الْحَمِيدُ ۚ

زمين ۾ آهي، ۽ بيشڪ الله تعاليٰ بي پرواه (۽) گهڻو سارا هيل آهي.

أَلَمْ تَرَ أَنَّ اللَّهَ سَخَّرَ لَكُم مَّا فِي الْأَرْضِ وَالْفُلُكَ تَجْرِي

ڇا توهان نه ڏٺو بيشڪ الله تعاليٰ توهان لاءِ اهي شيون سخر ڪيون جيڪي زمين ۾ آهن ۽ ٻيڙي جيڪا درياءَ

فِي الْبَحْرِ بِأَمْرِهِ وَيُسَيِّدُ السَّمَاءَ أَنْ تَقْعَ عَلَى الْأَرْضِ إِلَّا

۾ الله تعاليٰ جي حڪم سان اهي ٿي، ۽ الله تعاليٰ آسمان کي زمين تي ڪرڻ کان روڪي ٿو، مگر سندس

بِإِذْنِهِ ۚ إِنَّ اللَّهَ بِالنَّاسِ لَرَءُوفٌ رَّحِيمٌ ۖ وَهُوَ الَّذِي أَحْيَاكُم

بهاڻندڙ (۽) ڇا توهان نه ڏٺو بيشڪ الله تعاليٰ ماڻهن تي گهڻي شفقت ڪندڙ باجهاڙو آهي ۽ الله تعاليٰ اهو آهي جيڪو توهان کي جياڻي

ثُمَّ يَمِيتُكُمْ ثُمَّ يُحْيِيكُمْ ۚ إِنَّ الْإِنْسَانَ لَكَفُورٌ ۚ لِكُلِّ أُمَّةٍ

ٿو ان کان پوءِ توهان کي ماري ٿو ان کان پوءِ توهان کي زندهه ڪري ٿو بيشڪ انسان وڌو ناشڪر آهي. هراڻت لاءِ اسان

جَعَلْنَا مَنَسْكَاهُمْ نَاسِكُوهُ فَلَا يُنَارِعُ عَنْكَ فِي الْأَمْرِ

هڪ شريعت مقرر ڪئي جنهن تي اهي عمل ڪندا هئا پوءِ اهي (اهل ڪتاب) توهان سان شريعت جي معاملي ۾ جهڳٽو نه ڪن

وَادْعُ إِلَىٰ رَبِّكَ ۖ إِنَّكَ لَعَلَىٰ هُدًى مُّسْتَقِيمٌ ﴿٦٤﴾ وَإِنْ

توہان (انہکی) توہا جو پڑھو سندھو رسول عربی بیشک توہان سٹین راہ قی آہیو۔ ۶۴ جیکدھن اہی

جَادِلُوكَ فَقُلِ اللَّهُ أَعْلَمُ بِمَا تَعْمَلُونَ ﴿٦٥﴾ اللَّهُ يُحْكُمُ

توہان جملہ کوکن پو توہان فرمایو اللہ تعالیٰ توہا جی علم کی و دیک جاٹھڑ آہی۔ اللہ تعالیٰ توہان جی

بَيْنَكُمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ فِيمَا كُنْتُمْ فِيهِ تَخْتَلِفُونَ ﴿٦٦﴾ أَلَمْ تَعْلَمْ

وچ پر قیامت جی دینھن فیملو کندو، انھن گالھین جرجن مروتھان اختلاف کندا ہئا۔ چا توہان کی معلوم ناہی

أَنَّ اللَّهَ يَعْلَمُ مَا فِي السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ ۚ إِنَّ ذَلِكَ فِي كِتَابٍ

تہ بیشک اللہ تعالیٰ چائی تو جیکو کجھ آسمان پر زمین پر آہی، بیشک اہا گالہ لُوح محفوظ پر آہی،

إِنَّ ذَلِكَ عَلَى اللَّهِ يَسِيرٌ ﴿٦٧﴾ وَيَعْبُدُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ مَا لَمْ

بیشک اہا گالہ اللہ تعالیٰ قی آسان آہی۔ ۶۷ اہی (مشرک) اللہ کان سوا بتن جی عبادت کن قام جھن لاء کاب

يُنْزِلُ بِهِ سُلْطٰنًا وَمَا لَيْسَ لَهُمْ بِهِ عِلْمٌ ۖ وَمَا لِلظَّالِمِينَ

جعت اُن نازل دکئی آہی ۶۸ نہ انھن کی اُن جو کو بہ علم آہی۔ ۶۸ ظالمن جو

مِنْ نَصِيرٍ ﴿٦٨﴾ وَإِذَا تُتْلَىٰ عَلَيْهِمْ آيَاتُنَا بَيِّنَاتٍ تَعْرِفُ فِي

کو بہ مددگار ناہی۔ ۶۹ جڈھن انھن قی اسان جون صاف آیتون پڑھیون و جن ٹیون تہ توہان انھن

وَجْوهَ الَّذِينَ كَفَرُوا الْمُنْكَرَ ۖ يَكَادُونَ يَسْطُونَ بِالَّذِينَ

کافرن جی متھن پر نفرت جا آشار د سندا۔ (ایٹن بگی ٹوٹ) اہی عن قریب انھن مانھن قی حملو کندا

يَتْلُونَ عَلَيْهِمْ آيَاتُنَا ۖ قُلْ أَفَأَنْبِئُكُمْ بِشَرٍّ مِّنْ ذَلِكَ ۖ

جی جی انھن قی اسان جون آیتون پڑھن ٹا، رسول عربی توہا فرمایو چا توہا کی آئو ان کان و دیک خراب گالہ جی خبر پدایان،

النَّارُ ۖ وَعَدَهَا اللَّهُ الَّذِينَ كَفَرُوا ۖ وَبَشِّرِ الْمَصِيرَ ﴿٦٩﴾

اُھا باہ آہی، اللہ تعالیٰ اُن جو کافرن سان وعدو کیو آہی، ۷۰ (اھا جھنم) تمام خراب بینک آہی۔

۷۰ (منزل ۴) گے تفسیر جلالین۔ گے تفسیر روح البیان۔ گے تفسیر مظہری۔

يَا أَيُّهَا النَّاسُ ضَرْبَ مَثَلٍ ۖ فَاسْتَبْعُوا آلَهُ ۖ إِنَّ الَّذِينَ

ای انسانو هڪ عجيب مثال ڏنو وڃي ٿو، پوءِ توهان اهو (غور ۽ فڪر ڪرڻا) ٻڌو، بيشڪ جيڪي ماڻهو

تَدْعُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ لَنْ يَخْلُقُوا ذُبَابًا وَلَوْ اجْتَمَعُوا

الله کان سواءِ (ڪنهن معبود جي) عبادت ڪن ٿا اهي هرگز مڪ به پيدا ڪري نه ٿا سگهن جيتوڻيڪ سڀ ان لاءِ

لَهُ ۖ وَإِنْ يُسَلِّبُهُمُ الذُّبَابُ شَيْئًا لَا يَسْتَنْقِذُوهُ مِنْهُ ۖ

گڏ ٿين، جيڪڏهن مڪ (بالقصر) ڪاشي انهن کان ڪسي وڃي ته ان شيءَ کي ان کان ڇڏائي نه ٿا سگهن،

زَعَفَ الطَّالِبُ وَالْمَطْلُوبُ ۖ مَا قَدَّرُوا اللَّهَ حَقَّ

طالب (بُت پرست) ۽ مطلوب (بُت) ٻئي ڪمزور آهن. انهن الله تعاليٰ جو ڪم حقه قدر

قَدَّرَهُ ۖ إِنَّ اللَّهَ لَقَوِيٌّ عَزِيزٌ ۖ اللَّهُ يُصْطَفِي مَنْ

نه سڃاڻي، بيشڪ الله تعاليٰ وڏي طاقت وارو غالب آهي. الله تعاليٰ ملائڪن ۽ انسانن

الْمَلَائِكَةِ رُسُلًا وَمِنَ النَّاسِ ۖ إِنَّ اللَّهَ سَمِيعٌ بَصِيرٌ ۖ

مان رسول منتخب ڪري ٿو، بيشڪ الله تعاليٰ ٻڌندڙ ۽ ڏسندڙ آهي.

يَعْلَمُ مَا بَيْنَ أَيْدِيهِمْ وَمَا خَلْفَهُمْ ۖ وَإِلَى اللَّهِ تُرْجَعُ

(اهو) ڄاڻي ٿو جيڪي انهن جي اڳيان ۽ جيڪي انهن جي پويان آهي، ۽ الله تعاليٰ ڏاڏهن سڀئي ڪم

الْأُمُورِ ۖ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا ارْكَعُوا وَاسْجُدُوا

موتايان وڃن ٿا. اي مؤمنو! توهان رڪوع ڪريو ۽ سجدا ڪريو

وَاعْبُدُوا رَبَّكُمُ ۖ وَافْعَلُوا الْخَيْرَ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ ۖ

۽ توهان پنهنجي رب جي عبادت ڪريو ۽ خير جا ڪم ڪريو ته توهان يقيناً نجات حاصل ڪندا. ۽

جَاهِدُوا فِي اللَّهِ حَقَّ جِهَادِهِ ۖ هُوَ اجْتَبَاكُمْ وَمَا جَعَلَ

توهان الله جي راهه ۾ حقيقي جهاد ڪريو، ان توهان پنهنجي دين لاءِ منتخب ڪيو ۽ ان توهان جي مٿان

عَلَيْكُمْ فِي الدِّينِ مِنْ حَرْجٍ مَلَّةٌ أَيْكُمْ إِبْرَاهِيمَ هُوَ

دين ۾ ڪانگي پيدا نه ڪئي ، توهان پنهنجي ذاتي (حضرت) ابراهيم جي دين تي هلو،

سَمُّكُمْ الْمُسْلِمِينَ هَ مِنْ قَبْلُ وَفِي هَذَا لِيَكُونَ

الله تعاليٰ توهان جو نالو اڪبر ۽ ڪتابن ۾ قرآن ڪريم ۾ مسلمان رکيو آهي، ان لاءِ ته

الرَّسُولُ شَهِيدًا عَلَيْكُمْ وَتَكُونُوا شُهَدَاءَ عَلَى

رسول عربي توهان تي شاهد هجي ۽ توهان اڳين ماڻهن تي

النَّاسِ فَاقِمُْوا الصَّلَاةَ وَآتُوا الزَّكَاةَ وَاعْتَصِمُوا

شاهد هجو، پوءِ توهان نماز پڙهو ۽ زڪوة ڏيو ۽ الله تعاليٰ تي ڪامل يقين

بِاللَّهِ هُوَ مَوْلَاكُمْ فَنِعْمَ الْمَوْلَىٰ وَنِعْمَ النَّصِيرُ ۝

رڪو، اهو توهان جو مولائي آهي، پوءِ (اهو) بهترين مولائي آهي ۽ بهترين مددگار آهي.

آيَاتُهَا ۱۱۸ (۲۳) سُورَةُ الْمُؤْمِنُونَ مَكِّيَّةٌ (۴۲) رُكُوعَاتُهَا ۶

سورة مؤمنون مڪه مڪرمه ۾ نازل ٿي آهي، انهي ۾ ۶ رڪوع ۽ ۱۱۸ آيتون آهن.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ۝

الله تعاليٰ جي نالي سان شروع ڪريان ٿو، جيڪو نهايت مهربان، باجھارو (آهي).

قَدْ أَفْلَحَ الْمُؤْمِنُونَ ۝ الَّذِينَ هُمْ فِي صَلَاتِهِمْ خَاشِعُونَ ۝

مومن يقيناً ڪامياب ٿيا. اهي ماڻهو اهي آهن جيڪي پنهنجي نماز ۾ (خوف ۽ خلڪن) عاجزي ۽ ڪندڙ آهن.

وَالَّذِينَ هُمْ عَنِ اللَّغْوِ مُعْرِضُونَ ۝ وَالَّذِينَ هُمْ لِلزَّكَاةِ

۽ اهي ماڻهو اهي آهن جيڪي فضول ۽ ڪالهن کان پاسو ڪندڙ آهن. ۽ اهي ماڻهو اهي آهن جيڪي زڪوة

فَعِلُونَ ۝ وَالَّذِينَ هُمْ لِأَفْوَاجِهِمْ حَفِظُونَ ۝ إِلَّا عَلَىٰ أَزْوَاجِهِمْ

ڏيندڙ آهن. ۽ اهي ماڻهو اهي آهن جيڪي پنهنجي شرڪاھن جي حفاظت ڪندڙ آهن، سواءِ پنهنجي گھروارين جي

له تفسير جلالين و تفسير الشفقي. ۽ تفسير سفي. (منزل ۴) ڪله تفسير روح البيان. ڪله تفسير مظهر.

۰۰۰

الجزء ۱۸